

جمهوری اسلامی ایران

وزارت صنعت، معدن و تجارت

آمارها و شاخص‌های بین‌المللی

موضوع: شاخص توانمندسازی تجاری

(The Enabling Trade Index)

گزارش شماره ۲۸

هفته چهارم مهر ۱۳۹۵

معاونت طرح و برنامه

دفتر آمار و فرآوری داده‌ها

فهرست

صفحه

مقدمه	۳
۱. معرفی شاخص توانمند سازی تجاری (ETI)	۴
۲. معرفی مرجع	۷
۳. جایگاه ایران در شاخص توانمند سازی تجاری	۸
۴. آمار وضعیت ایران در شاخص توانمند سازی تجاری	۱۰
۵. آمار کشورهای منطقه در شاخص توانمند سازی تجاری	۱۴
۶. آمار کشورهای منتخب در شاخص توانمند سازی تجاری	۲۲

مقدمه

با جهانی شدن اقتصاد و گسترش پیوندهای اقتصادی کشورها با یکدیگر، آمارها، داده‌ها و شاخص‌های مقایسه بین‌کشوری اهمیتی بیش از پیش یافته است. بر همین اساس برخی سازمان‌های معتبر بین‌المللی اقدام به گردآوری و انتشار آمارها و شاخص‌های مقایسه‌ای بین‌کشوری می‌نمایند.

اطلاع از آخرین وضعیت کشورمان در این شاخص‌ها می‌تواند نقشی به سزاء، در تصمیم‌گیری‌های اقتصادی داشته، و برای سرمایه‌گذاران و فعالین تجاری و دیگر ذینفعان مثمر ثمر باشد. لذا در جهت انتشار مستمر و فراگیر اینگونه آمارها و شاخص‌ها در کشور، وزارت صنعت، معدن و تجارت وظیفه خود دانسته تا با انتشار گزارش‌هایی از آمارها و شاخص‌های یاد شده، ضمن کمک به شفافیت در فضای کلان اقتصادی کشور، دسترسی فعالان اقتصادی را به اینگونه نیازها تسهیل نماید. در همین راستا، معاونت طرح و برنامه با هدف شناسایی و باز نشر اقلام آماری و شاخص‌های مهم اقتصادی مرتبط با بخش صنعت، معدن و تجارت، تهیه سلسله گزارش‌های «آمارها و شاخص‌های بین‌المللی» را در دستور کار خود قرار داده است. این گزارش‌ها که بصورت ادواری منتشر می‌گردد، شامل آمار و اقلام پایگاه‌های اطلاعاتی معتبر بین‌المللی بوده و فارغ از هر گونه تحلیل تخصصی، صرفاً در قالب آمارهای توصیفی ارائه می‌شود. انتظار می‌رود که این آمارها بصورت نقادانه مورد بحث، بررسی و تحلیل‌های تخصصی (کارشناسانه) قرار گیرد. ضمناً این گزارش‌ها از طریق پورتال وزارتخانه نیز قابل بهره‌برداری می‌باشد.

امید است این سری گزارش‌ها زمینه بهبود تصمیمات و سیاست‌گذاری‌های مرتبط با فضای کسب کار را فراهم سازد. همکاران محترم می‌توانند نظرات خود را در زمینه موضوعات گزارش‌ها و ساختار آنها به دفتر آمار و فراوری داده‌ها ارائه نمایند.

۱. معرفی شاخص توانمند سازی تجاری^۱ (ETI)

مجمع جهانی اقتصاد از سال ۲۰۰۸ با انتشار گزارش هایی که از سال ۲۰۱۰ به صورت دوسالانه منتشر می گردد، چگونگی رفع موانع کسب و کار و تسهیل تجارت را در کشورهای مختلف مورد ارزیابی قرار داده است. عملکرد کشورها در این زمینه از طریق شاخص توانمند سازی تجاری سنجیده می شود.

برخی از هزینه های تجاری، برونزا و خارج از کنترل کشورها هستند، اما برخی از آنها درونزا می باشند و عمدتاً با سیاست های ملی کشورها در ارتباط می باشند. بطوریکه سیاست گذاری مناسب، به خصوص اقداماتی که موجب بهبود عملکرد حمل و نقل و ارتباطات می گردند، می توانند منجر به کاهش هزینه های تجاری شوند. شاخص توانمند سازی تجاری، اغلب اقدامات سیاستی را که منجر به کاهش هزینه های تجاری می شود، در بر می گیرد. کشورهایی که در ارزیابی این شاخص امتیاز بالاتری را کسب نموده اند، به مراتب هزینه های پایین تری را به واسطه سیاست های توانمند سازی تجاری تجربه کرده اند. به طور متوسط ۴۰ درصد کاهش در هزینه های تجاری می تواند منجر به یک امتیاز افزایش در شاخص توانمند سازی تجاری شود.

شاخص توانمند سازی تجاری از ترکیب چهار زیر شاخص به وجود آمده، که می تواند در اتخاذ استراتژی های توسعه تجارت خارجی موثر واقع شود. چنین سیاست های تجاری موارد زیر را در بر گیرد:

- عقد موافقتنامه های تجاری با سازمان های جهانی با سایر کشورها
- رفع موانع تعرفه ای تجارت کالا
- کاهش هزینه های انتقال کالا در مرزها به واسطه پیشرفت در حمل و نقل و ارتباطات
- اصلاح مقررات در راستای تسریع انتقال کالا

^۱ The Enabling Trade Index

این چهار زیر شاخص، خود به مولفه هایی تحت عنوان رکن، که جنبه های خاص تری را در بر می گیرد، تفکیک می شوند. هر یک از ارکان نیز به تعدادی از معیارهای اندازه گیری تقسیم می گردد. جدول شماره ۱ زیر شاخص ها و ارکان مربوطه را نشان می دهد.

جدول ۱. شاخص توانمند سازی تجاری و اجزای آن

ردیف	زیر شاخص	توضیح زیر شاخص	ارکان	توضیح ارکان
	دسترسی به بازار	این زیر شاخص اندازه و پیچیدگی رژیم تعرفه ای یک کشور را اندازه می گیرد. همچنین موانع تعرفه ای که در مقابل بازارهای صادراتی دیگر کشور ها وجود دارد را می سنجد.	دسترسی به بازار داخلی	این رکن به ارزیابی سطح و پیچیدگی حمایت های تعرفه ای به عنوان نتیجه سیاست های تجاری می پردازد. این مولفه دسترسی به بازار، شامل میانگین موزون تعرفه های تجاری یک کشور، سهم واردات کالاهای مشمول معافیت گمرکی و پیچیدگی نظام تعرفه ای ^۲ ، فراوانی پیک های تعرفه ای، تعرفه های خاص و تعداد طبقات تعرفه را مورد سنجش قرار می دهد.
			دسترس به بازار خارجی	این رکن موانع تعرفه ای که در بازارهای مقصد پیش روی صادرکنندگان یک کشور وجود دارد را اندازه می گیرد. شامل متوسط تعرفه های کشور مقصد و در عین حال تعرفه ترجیحی در بازارهای مقصد، که از طریق مذاکرات دو جانبه یا موافقتنامه های تجاری منطقه ای یا به شکل ترجیحات تجاری اعطا می شوند، را در بر می گیرد.
	مدیریت مرزی	این زیر شاخص کیفیت، شفافیت و کارایی مدیریت مرزهای یک کشور را ارزیابی می کند.	کارایی و شفافیت مدیریت مرز	این رکن کارایی و شفافیت مدیریت مرزی را می سنجد. خصوصاً این رکن، کارایی، شفافیت و قیمت های مرتبط با کالاهای وارد و خارج شده را بدست آورده و محدوده، کیفیت و جامعیت خدمات کلیدی ارائه شده توسط گمرک، آژانس های مرتبط، متوسط زمان، هزینه و تعداد مدارک مورد درخواست برای صادرات و واردات کالا را بررسی می کند. همچنین این رکن زمان پیش بینی شده برای انجام فرآیندهای مرزی را و در عین حال شفافیت فرآیند، دسترسی و کیفیت اطلاعات تهیه شده توسط آژانس های مرزی و رواج فساد را اندازه می گیرد.
	زیر ساخت	این زیر شاخص در دسترس بودن و کیفیت زیر ساخت حمل و نقل یک کشور، خدمات مرتبط و زیر ساخت های ارتباطی ضروری برای	قابلیت دسترسی و کیفیت زیر ساخت حمل و نقل	این رکن امکان دسترسی و کیفیت زیر ساخت داخلی را برای هر چهار شکل اصلی حمل و نقل شامل جاده ای، هوایی، ریلی و دریایی می سنجد. در این رکن اتصال خطوط هوایی و دریایی نیز مورد سنجش قرار می گیرد.
			قابلیت دسترسی و کیفیت خدمات	در ضرورت تکمیل رکن قبلی، این رکن شفافیت و کیفیت خدمات حمل و نقل، شامل وجود و کفایت شرکت های

از طریق اندازه گیری پراکندگی (واریانس) تعرفه ها مشخص می شود

ردیف	زیر شاخص	توضیح زیر شاخص	ارکان	توضیح ارکان
		سهولت جریان کالا با کشور و از طریق مرزها را اندازه می گیرد.	حمل و نقل	مسئول جابجایی و لجستیکی در یک کشور، هزینه، سهولت و طول مدت جابجایی (حمل و نقل) و همچنین کارایی پستی را نیز می سنجد.
			قابلیت دسترسی و استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات ICTs	این رکن در دسترس بودن و کیفیت اطلاعات و تکنولوژی ارتباطات (ICTs) در یک کشور را ارزیابی می کند، همینطور پروکسی های مورد استفاده توسط تلفن موبایل و اینترنت با توجه به وسعت تعداد کاربران، استفاده شرکت ها از ICT به منظور معاملات کاری و به وسیله دولت برای تعامل با شهروندان را مورد سنجش قرار می دهد. این رکن همچنین کیفیت دسترسی به اینترنت، در قالب پهنای باند در دسترس به عنوان شاخص قدرت نفوذ پتانسیل اینترنت را می سنجد.
	محیط عملیاتی	این شاخص کیفیت عوامل کلیدی اثر گذار بر محیط کسب و کار واردات کنندگان و صادرات کنندگان را مورد ارزیابی قرار می دهد.	محیط عملیاتی	این رکن کیفیت محیط عملیاتی یک کشور را که بطور معناداری بر توان شرکت ها در صادرات، واردات، حمل و نقل کالا اثر گذار است می سنجد. همچنین سطح حمایت یک کشور را از حقوق مالکیت معنوی؛ کیفیت و بی طرفی نهاد های عمومی، شامل قضاوت در اختلافات تجاری؛ در دسترس بودن منابع مالی همچنین اعتبارات تجاری، فضای باز برای نیروی کار و سرمایه گذاران خارجی و در عین حال، سطح امنیت فیزیکی در قبال وقوع جرم و تروریسم را مورد سنجش قرار می دهد.

۲. معرفی مرجع

آمارهای مورد استفاده در این گزارش، توسط مجمع جهانی اقتصاد تهیه و به صورت سالیانه منتشر میشود. کلیه جداول این گزارش از سایت این سازمان به آدرس <http://www.weforum.org> استخراج شده و دسترسی به اطلاعات از طریق مراجعه به سایت برای عموم امکان پذیر است.

گزارش توانمند سازی تجاری (ETI) از سال ۲۰۰۸ بطور سالیانه و از سال ۲۰۱۰ هر دو سال یکبار منتشر شده است. این شاخص با توجه به زمینه مجمع در خصوص برنامه های تجاری و با کمک دانشگاه های مرجع، شرکت ها و سازمانهای همکار، توسعه داده شده است. اطلاعات مربوط به ایران از سال ۲۰۱۲ در این سلسله گزارش ها منتشر شده و آخرین گزارش در سال ۲۰۱۴ انتشار یافته است لذا سری زمانی این گزارش از ۲۰۱۲ تا ۲۰۱۴ در نظر گرفته شده است. متذکر می گردد، به دلیل تغییرات در برخی از ارکان در دوره های مورد مطالعه، جداول بر مبنای ارکان سال ۲۰۱۴ تنظیم شده است.

ضمنا در این بررسی از اطلاعات گزارش شاخص توانمندی تجاری تهیه شده توسط اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران در سال ۱۳۹۲ برای توضیح و ترجمه شاخص ها استفاده شده است.

۳. جایگاه ایران در شاخص توانمند سازی تجاری

رتبه کشورمان در شاخص توانمند سازی تجاری در دو گزارش سالهای ۲۰۱۲ و ۲۰۱۴ با تنزل رتبه از ۱۱۷ به ۱۳۱ رسیده است. از بین زیر شاخص های این شاخص ایران از در سه مورد تعرفه های خاص، کیفیت زیرساخت های حمل و نقل جاده ای و جاده های آسفالت شده (سهم از کل جاده ها) دارای مزیت رقابتی است و رتبه های پایین تر از ۵۰ را در هر یک از آنها به خود اختصاص داده است.

با توجه به جدول ۲، در ارتباط با شاخص خطوط تعرفه ای، ۵۴ کشور دارای تعرفه های خاص نیستند که ایران نیز یکی از آن کشورهاست. در خصوص وضعیت زیرساخت های حمل و نقل نیز تقریباً ۸۱ درصد جاده های ایران آسفالت شده است، لذا به لحاظ میزان جاده های آسفالت شده رتبه ۴۲ و از منظر کیفیت زیرساخت های حمل و نقل رتبه ۴۴ را به خود اختصاص داده است، اما ضعف موجود در کیفیت جاده های کشور موجب شده، ایران از جهت کیفیت جاده ای رتبه ۶۱ را کسب نماید.

به نظر می رسد ایران از لحاظ حمل و نقل جاده ای از وضعیت نسبتاً بهتری نسبت به سایر روش های حمل و نقل برخوردار است، اما از نظر کیفیت جاده ها نیاز به بهبود بیشتری دارد.

هفت معیار برای شاخص دسترسی به بازار داخلی در نظر گرفته شده است که ایران به استثنای سهم تعرفه های خاص در سایر موارد دارای ضعف رقابتی می باشد. در میان کشورهای مورد مطالعه، ایران دارای بالاترین میانگین موزون نرخ تعرفه است. بنابراین استفاده از ابزار تعرفه ای برای حمایت از تولید محصولات داخلی در ایران موجب شده، رتبه ۱۳۸ در میان سایر کشورها به ایران تعلق یابد. پراکندگی زیاد تعرفه ها در ایران یکی دیگر از نقاط ضعف تجاری کشور به شمار می رود.

علاوه بر موارد فوق، معیار دیگری که بیش از سایر معیارها موجب تضعیف رتبه ایران از منظر شاخص دسترسی به بازار داخلی شده، عدم وجود واردات معاف از تعرفه گمرکی در کشور است.

نقاط ضعف تجاری ایران تقریباً در تمامی معیارهای مربوط به شاخص بهره وری و شفافیت مدیریت مرزی به چشم می خورد. تعداد روزهای مورد نیاز برای انجام کامل فرایند واردات در ایران، ۳۷ روز ارزیابی شده است.

علاوه بر این، بالا بودن تعداد روزهای لازم برای صادرات در ایران (۲۵روز) موجب شده که ایران رتبه ۱۰۵ را در میان ۱۳۸ کشور به خود اختصاص دهد. بر اساس معیارهای مربوط به شاخص قابلیت دسترسی و کیفیت زیرساخت های حمل و نقل، ضعف موجود در زیرساخت های حمل و نقل هوایی ایران نسبت به سایر اشکال حمل و نقل (دریایی و جاده ای) در این کشور بیشتر به چشم می خورد. از میان معیارهای مربوط به این شاخص، به هنگام بودن حمل برای رسیدن به مقصد بیش از سایر معیارها موجب کاهش کیفیت خدمات حمل و نقل در ایران شده است.

استفاده از اینترنت برای معاملات بین بنگاه و مصرف کننده نهایی نیز، ایران در رتبه ۱۱۴ قرار دارد. محیط کسب و کار برای فعالان تجاری از وضعیت مطلوبی برخوردار نبوده و رتبه ۱۲۵ را به خود اختصاص داده است. ایران از نظر معیار حمایت از مالکیت ، رتبه ۸۶ را کسب کرده، رتبه ایران در شاخص دسترسی به منابع مالی رتبه ۱۲۶ را کسب نموده است. این معیار نشان می دهد تا چه اندازه خدمات مالی برای کسب و کارها در ایران مقرون به صرفه است. رتبه ۱۲۸ ایران از نظر دسترسی به خدمات مالی نشان می دهد که طیف گسترده ای از خدمات مالی در کشور برای دسترسی فعالان کسب و کار وجود ندارد.

از نظر معیار سهولت گرفتن وام، ایران در پایین ترین جایگاه (رتبه ۱۳۸) قرار دارد؛ رتبه ۱۲۶ ایران از نظر معیار دسترسی به منابع مالی تجاری مقرون به صرفه نیز نشان دهنده دشواری ها و یا عدم امکان دسترسی به منابع مالی تجاری برای فعالان این بخش می باشد .

کشور ایران از نظر شاخص آزادسازی فعالیت برای شرکت های خارجی که ترکیبی از سهولت استخدام نیروی کار خارجی، اثر تجاری قوانین روی سرمایه گذاری مستقیم خارجی و آزادسازی قوانین تجاری چند جانبه می باشد، در جایگاه ۱۳۰ قرار دارد .

۴. آمار وضعیت ایران در شاخص توانمند سازی تجاری

در جداول این بخش امتیازهای داده شده به هر زیر شاخص از ۱ تا ۷ بوده بطوریکه ۷ قوی ترین و ۱ ضعیف ترین سطح عملکرد شاخص می باشد. همچنین واحد اندازه گیری برخی از شاخص ها متفاوت است. این شاخص ها مانند بهره وری خدمات پستی، دسترسی به منابع مالی تجاری، سهولت به کارگیری نیروی کار خارجی بر اساس نظرسنجی از مدیران اجرایی مجمع جهانی اقتصاد به دست می آید. شایان ذکر است که این موضوع مربوط به شاخص هایی نمی شود که بیانگر تعداد هستند و واحد آنها درج نشده است (مانند تعداد روزهای واردات).

جدول ۲. ارکان و شاخص های توانمند سازی تجاری ایران به تفکیک رتبه و امتیاز در سال ۲۰۱۴

رتبه (از ۱۳۸ کشور)	امتیاز (۱-۷)	شاخص	رکن
۱۳۱	۳	توانمند سازی تجاری	
۱۳۸	۲۷,۱	نرخ تعرفه %	دسترسی به بازار داخلی
۸۵	۵,۲	پیچیدگی شاخص تعرفه ای (۱-۷)	
۱۳۴	۲۸,۴	انحراف از معیار (پراکندگی تعرفه)	
۷۸	۶	بالاترین تعرفه (درصد خط تعرفه)	
۱	na	سهم تعرفه های خاص (درصد خط تعرفه)	
۶۵	۲۴	تعداد تعرفه های ترجیحی	
۱۳۷	۰	سهم واردات معاف از حقوق گمرکی (%)	
۱۲۱	۵,۸	تعرفه اسمی (%)	
۱۳۵	۱,۸	شاخص حاشیه برتری در بازارهای مقصد (۰-۱۰۰)	
۱۲۳	۲,۲	کارایی فرآیند شفاف (۱-۵)	کارایی و

امتیاز (۷-۱)	رتبه (از ۱۳۸ کشور)	شاخص	رکن
۳۷	۱۲۱	تعداد روزها برای واردات	شفافیت مدیریت مرز
۱۰	۱۱۵	تعداد مدارک برای واردات	
۲۱۰۰	۱۰۶	هزینه واردات (دلار آمریکا به ازاء هر کانتینر)	
۲۵	۱۰۵	تعداد روزها برای صادرات	
۷	۸۵	تعداد مدارک برای صادرات	
۱۴۷۰	۹۶	هزینه صادرات (دلار آمریکا به ازاء هر کانتینر)	
۳,۳	۸۲	پرداخت های غیر متعارف در صادرات و واردات	
۳	۱۲۲	زمان قابل پیش بینی برای فرآیند واردات	
na	na	شاخص شفافیت گمرکی (۱-۰)	
۱۲۵,۲	۷۳	صندلی های موجود خطوط هواپیمایی بین المللی (کیلومتر/هفته، میلیون)	قابلیت دسترسی و کیفیت زیر ساخت حمل و نقل
۳,۳	۱۱۴	کیفیت زیر ساخت های حمل و نقل هوایی	
۳,۵	۴۴	کیفیت زیر ساخت های حمل و نقل زمینی	
۲۱,۳	۵۶	شاخص اتصال خطوط حمل و نقل (۱۵۷,۱ - ۰)	
۴,۱	۷۲	کیفیت زیر ساخت های کشتی رانی و بندر	
۸۰,۶	۴۲	جاده های آسفالت شده (%از کل جاده ها)	
۴,۱	۶۱	کیفیت جاده ها	
۲,۵	۱۱۷	سهولت و قابلیت پرداخت هزینه حمل و نقل (۱-۵)	
۲,۷	۸۸	کیفیت و قابلیت لجستیکی (۱-۵)	قابلیت دسترسی و کیفیت خدمات حمل و نقل
۲,۵	۱۱۰	امکان ردیابی و پیگیری (۱-۵)	

امتیاز (۷-۱)	رتبه (از ۱۳۸ کشور)	شاخص	رکن
۲,۷	۱۲۶	به هنگام بودن حمل برای رسیدن به مقصد (۱-۵)	
۴,۶	۶۳	کارآمدی خدمات پستی	
۴,۲	۵۶	کارآمدی در مبادله میان اشکال چهار گانه حمل و نقل	
۷۶,۱	۱۱۰	اشتراک های تلفن همراه / ۱۰۰ نفر	قابلیت دسترسی و استفاد از فناوری اطلاعات و ارتباطات ICTs
۲۶	۹۱	اینترنت با کاربران شخصی (%)	
۴	۷۹	اشتراک اینترنتی با پهنای باند ثابت / ۱۰۰ نفر	
۰,۴	۱۱۷	اشتراک اینترنتی با پهنای باند تلفن همراه / ۱۰۰ نفر	
۳,۷	۱۳۰	استفاده از ICTs برای معاملات میان بنگاه های تجاری (B۲B)	
۳,۵	۱۱۴	استفاده از اینترنت برای معاملات بین بنگاه و مصرف کننده نهایی (C۲B)	
۰,۴۹	۷۰	شاخص خدمات آن لاین دولت (۰-۱)	
۳,۵	۸۶	شاخص حمایت از مالکیت	
۴,۳	۶۱	حقوق مالکیت	
۲,۸	۱۱۳	حمایت از مالکیت فکری	محیط عملیاتی
۲,۷	۱۲۴	شاخص کار آمدی و مسئولیت سازمانهای عمومی	
۰,۸	۱۲۰	کار آمدی و بی طرفی دستگاه های قضایی در مناقشات تجاری (۰-۴)	
۳,۲	۶۹	انحراف از بودجه عمومی	
۲,۸	۱۱۳	سهولت انطباق با مقررات دولتی	
۲,۶	۱۳۲	دسترسی به منابع مالی	
۳,۱	۱۲۶	تامین خدمات مالی	

امتیاز (۷-۱)	رتبه (از ۱۳۸ کشور)	شاخص	رکن
۳,۱	۱۲۸	در دسترس بودن خدمات مالی	
۱,۵	۱۳۸	سهولت اخذ وام	
۲,۶	۱۲۶	دسترسی به منابع مالی تجاری	
۳	۱۳۰	شاخص فضای باز برای مشارکت خارجی	
۲,۸	۱۳۲	سهولت به کارگیری نیروی خارجی	
۳,۲	۱۲۶	تاثیر قوانین کسب و کار روی سرمایه گذاری خارجی	
۴۷,۱	۱۱۷	باز بودن قوانین تجاری چند جانبه (+-۱۰۰)	
۵	۸۷	شاخص امنیت فیزیکی	
۴,۳	۶۱	قابلیت اعتماد به خدمات پلیس	
۴,۲	۸۸	هزینه های بنگاه های اقتصادی در زمینه جرم و خشونت	
۴,۶	۱۰۷	هزینه های بنگاه های اقتصادی در زمینه تروریسم	
۳	۶۴	موارد قتل نفس / ۱۰۰ هزار نفر	
۴,۹	۱۲۸	شاخص بروز تروریسم	

۵. آمار کشورهای منطقه در شاخص توانمندی تجاری

جدول ۳. رتبه ایران و کشورهای منطقه در شاخص توانمند سازی تجاری طی دوره ۲۰۱۲ و ۲۰۱۴

ردیف	نام کشور	سال ۲۰۱۲		سال ۲۰۱۴	
		رتبه (از ۱۳۲ کشور)	امتیاز (۷-۱)	رتبه (از ۱۳۸ کشور)	امتیاز (۷-۱)
۱	امارات	۱۹	۵,۱	۱۶	۵
۲	قطر	۳۲	۴,۷	۱۹	۴,۶
۳	عمان	۲۵	۴,۹	۳۱	۴,۷
۴	رژیم اشغالگر قدس	۲۸	۴,۸	۳۲	۴,۷
۵	بحرین	۳۰	۴,۸	۳۳	۴,۶
۶	گرجستان	۳۸	۴,۶	۳۶	۴,۵
۷	اردن	۴۲	۴,۴	۴۰	۴,۴
۸	ترکیه	۶۲	۴,۱	۴۶	۴,۳
۹	عربستان	۲۷	۴,۸	۴۸	۴,۳
۱۰	ارمنستان	۵۹	۴,۲	۵۳	۴,۳
۱۱	کویت	۶۶	۴,۱	۷۴	۴
۱۲	آذربایجان	۸۱	۳,۸	۷۷	۳,۹
۱۳	لبنان	۹۳	۳,۷	۸۲	۳,۸
۱۴	قزاقستان	۱۰۵	۳,۵	۹۴	۳,۷
۱۵	مصر	۹۰	۳,۸	۹۷	۳,۶
۱۶	قرقیزستان	۱۱۱	۳,۴	۱۰۹	۳,۵
۱۷	پاکستان	۱۱۶	۳,۴	۱۱۴	۳,۵
۱۸	ایران	۱۱۷	۳,۳	۱۳۱	۳

جدول ۴. رتبه ایران و کشورهای منطقه در رکن دسترسی به بازار داخلی در سال ۲۰۱۴

رتبه	نام کشور	رتبه (از ۱۳۸ کشور)	امتیاز (۷-۱)
۱	امارات	۷۴	۴,۹
۲	قطر	۱۰	۵,۹
۳	عمان	۳۲	۵,۲
۴	رژیم اشغالگر قدس	۲۹	۵,۳
۵	بحرین	۷۷	۴,۸
۶	گرجستان	۷	۶
۷	اردن	۹۶	۴,۳
۸	ترکیه	۳۴	۵,۱
۹	عربستان	۸۰	۴,۷
۱۰	ارمنستان	۱۲	۵,۸
۱۱	کویت	۸۸	۴,۵
۱۲	آذربایجان	۹۵	۴,۳
۱۳	لبنان	۱۰۱	۴,۱
۱۴	قزاقستان	۱۱۲	۳,۸
۱۵	مصر	۱۲۸	۳,۳
۱۶	قرقیزستان	۸۲	۴,۷
۱۷	پاکستان	۱۳۱	۳,۲
۱۸	ایران	۱۳۸	۲,۴

جدول ۵. رتبه ایران و کشورهای منطقه در رکن دسترسی به بازار خارجی در سال ۲۰۱۴

رتبه	نام کشور	رتبه (از ۱۳۸ کشور)	امتیاز (۷-۱)
۱	امارات	۱۳۰	۱,۶
۲	قطر	۱۲۹	۱,۷
۳	عمان	۷۲	۲,۵
۴	رژیم اشغالگر قدس	۷۳	۲,۴
۵	بحرین	۸۷	۲,۲
۶	گرجستان	۴۹	۳,۲
۷	اردن	۲۴	۳,۶
۸	ترکیه	۸۰	۲,۳
۹	عربستان	۱۲۷	۱,۸
۱۰	ارمنستان	۳۴	۳,۵
۱۱	کویت	۱۲۶	۱,۸
۱۲	آذربایجان	۵۶	۲,۹
۱۳	لبنان	۳۵	۳,۴
۱۴	قزاقستان	۵۹	۲,۷
۱۵	مصر	۳۹	۳,۳
۱۶	قرقیزستان	۱۹	۳,۸
۱۷	پاکستان	۸۹	۲,۲
۱۸	ایران	۱۳۳	۱,۴

جدول ۶. رتبه ایران و کشورهای منطقه در رکن شفافیت مدیریت مرزی طی دوره
۲۰۱۲ و ۲۰۱۴

سال ۲۰۱۴		سال ۲۰۱۲		نام کشور	ردیف
امتیاز (۷-۱)	رتبه (از ۱۲۸ کشور)	امتیاز (۷-۱)	رتبه (از ۱۳۲ کشور)		
۵,۷	۱۷	۵,۶	۲۰	امارات	۱
۵,۲	۳۶	۵,۷	۱۶	قطر	۲
۵,۱	۴۰	۴,۹	۳۳	عمان	۳
۵,۴	۲۹	۵	۲۶	رژیم اشغالگر قدس	۴
۵,۱	۴۱	۴,۹	۳۰	بحرین	۵
۵,۲	۳۵	۴,۵	۳۹	گرجستان	۶
۵,۱	۳۹	۴,۱	۴۳	اردن	۷
۴,۹	۴۴	۳,۳	۶۸	ترکیه	۸
۴,۷	۵۲	۴,۷	۳۶	عربستان	۹
۴,۳	۷۳	۲,۷	۱۰۰	ارمنستان	۱۰
۴,۵	۶۶	۴,۱	۴۴	کویت	۱۱
۳,۸	۹۴	۲,۶	۱۰۸	آذربایجان	۱۲
۴,۲	۷۷	۲,۵	۱۱۱	لبنان	۱۳
۳	۱۲۷	۳,۱	۷۶	قزاقستان	۱۴
۳,۴	۱۰۹	۲,۸	۹۴	مصر	۱۵
۳,۳	۱۱۸	۲,۳	۱۲۷	قرقیزستان	۱۶
۴,۳	۷۲	۲,۷	۱۰۱	پاکستان	۱۷
۳,۳	۱۱۹	۳,۱	۷۷	ایران	۱۸

جدول ۷. رتبه ایران و کشورهای منطقه در رکن دسترسی و کیفیت زیر ساخت حمل و نقل طی دوره ۲۰۱۲ و ۲۰۱۴

ردیف	نام کشور	سال ۲۰۱۲		سال ۲۰۱۴	
		رتبه (از ۱۳۲ کشور)	امتیاز (۷-۱)	رتبه (از ۱۳۸ کشور)	امتیاز (۷-۱)
۱	امارات	۱۱	۵,۸	۱	۶,۵
۲	قطر	۳۷	۴,۹	۳۰	۴,۴
۳	عمان	۴۲	۴,۸	۲۷	۴,۴
۴	رژیم اشغالگر قدس	۳۲	۵,۱	۴۰	۴
۵	بحرین	۳۶	۵	۳۲	۴,۴
۶	گرجستان	۴۹	۴,۶	۵۶	۳,۷
۷	اردن	۴۴	۴,۷	۵۴	۳,۷
۸	ترکیه	۳۹	۴,۹	۲۶	۴,۵
۹	عربستان	۴۳	۴,۸	۳۸	۴,۱
۱۰	ارمنستان	۵۹	۴,۴	۶۹	۳,۴
۱۱	کویت	۶۴	۴,۳	۵۷	۳,۶
۱۲	آذربایجان	۷۳	۴,۱	۴۵	۳,۹
۱۳	لبنان	۷۰	۴,۱	۴۷	۳,۸
۱۴	قزاقستان	۴۸	۴,۷	۶۱	۳,۶
۱۵	مصر	۵۵	۴,۵	۴۹	۳,۸
۱۶	قرقیزستان	۸۱	۳,۸	۱۰۵	۲,۶
۱۷	پاکستان	۷۵	۴,۱	۶۷	۳,۴
۱۸	ایران	۶۷	۴,۲	۶۵	۳,۵

جدول ۸. رتبه ایران و کشورهای منطقه در رکن دسترسی و کیفیت خدمات حمل و نقل طی دوره ۲۰۱۲ و ۲۰۱۴

ردیف	نام کشور	سال ۲۰۱۲		سال ۲۰۱۴	
		رتبه (از ۱۳۲ کشور)	امتیاز (۷-۱)	رتبه (از ۱۳۸ کشور)	امتیاز (۷-۱)
۱	امارات	۲۲	۴,۷	۲۷	۵,۱
۲	قطر	۵۶	۳,۸	۲۲	۵,۳
۳	عمان	۳۴	۴,۳	۵۶	۴,۳
۴	رژیم اشغالگر قدس	۴۱	۴,۱	۳۳	۴,۸
۵	بحرین	۶۷	۳,۷	۴۶	۴,۵
۶	گرجستان	۸۵	۳,۴	۹۹	۳,۶
۷	اردن	۷۳	۳,۶	۶۲	۴,۲
۸	ترکیه	۳۸	۴,۲	۳۶	۴,۷
۹	عربستان	۳۷	۴,۲	۴۴	۴,۵
۱۰	ارمنستان	۶۲	۳,۸	۷۶	۳,۹
۱۱	کویت	۱۰۷	۳	۷۵	۳,۹
۱۲	آذربایجان	۵۳	۳,۹	۱۰۱	۳,۶
۱۳	لبنان	۶۸	۳,۷	۹۵	۳,۶
۱۴	قزاقستان	۵۷	۳,۸	۶۵	۴,۱
۱۵	مصر	۵۱	۳,۹	۷۲	۴
۱۶	قرقیزستان	۱۱۰	۳	۱۲۸	۳,۱
۱۷	پاکستان	۹۲	۳,۳	۷۸	۳,۹
۱۸	ایران	۷۱	۳,۶	۹۰	۳,۷

جدول ۹. رتبه ایران و کشورهای منطقه در رکن دسترسی و استفاده از ICTs طی دوره ۲۰۱۲ و ۲۰۱۴

ردیف	نام کشور	سال ۲۰۱۲		سال ۲۰۱۴	
		رتبه (از ۱۳۲ کشور)	امتیاز (۷-۱)	رتبه (از ۱۳۸ کشور)	امتیاز (۷-۱)
۱	امارات	۲۶	۵,۴	۲۳	۵,۶
۲	قطر	۲۷	۵,۱	۲۵	۵,۶
۳	عمان	۴۰	۴,۷	۴۷	۴,۷
۴	رژیم اشغالگر قدس	۱۷	۵,۶	۲۴	۵,۶
۵	بحرین	۳۸	۴,۷	۱۷	۵,۸
۶	گرجستان	۶۹	۳,۶	۶۸	۴
۷	اردن	۷۱	۳,۶	۶۷	۴
۸	ترکیه	۶۴	۳,۸	۷۵	۳,۸
۹	عربستان	۴۱	۴,۷	۴۰	۵
۱۰	ارمنستان	۶۷	۳,۶	۷۲	۳,۸
۱۱	کویت	۵۵	۴,۱	۵۱	۴,۶
۱۲	آذربایجان	۷۶	۳,۶	۶۱	۴,۲
۱۳	لبنان	۸۸	۳,۳	۸۸	۳,۶
۱۴	قزاقستان	۴۷	۴,۴	۴۲	۴,۹
۱۵	مصر	۸۱	۳,۴	۶۰	۴,۲
۱۶	قرقیزستان	۹۱	۳,۱	۹۰	۳,۴
۱۷	پاکستان	۱۰۳	۲,۷	۱۱۶	۲,۵
۱۸	ایران	۹۴	۳	۱۰۳	۲,۹

جدول ۱۰. رتبه ایران و کشورهای منطقه در رکن محیط نظارتی طی دوره
۲۰۱۲ و ۲۰۱۴

ردیف	نام کشور	سال ۲۰۱۲		سال ۲۰۱۴	
		رتبه (از ۱۳۲ کشور)	امتیاز (۷-۱)	رتبه (از ۱۳۸ کشور)	امتیاز (۷-۱)
۱	امارات	۱۶	۵	۱۳	۵,۳
۲	قطر	۱۳	۵,۲	۴	۵,۷
۳	عمان	۱۸	۴,۹	۱۷	۵,۲
۴	رژیم اشغالگر قدس	۲۹	۴,۶	۴۰	۴,۵
۵	بحرین	۱۰	۵,۲	۲۸	۵
۶	گرجستان	۶۴	۳,۷	۴۸	۴,۴
۷	اردن	۴۴	۴,۱	۳۵	۴,۶
۸	ترکیه	۵۵	۳,۹	۵۶	۴,۳
۹	عربستان	۱۲	۵,۲	۳۴	۴,۷
۱۰	ارمنستان	۸۵	۳,۵	۴۷	۴,۴
۱۱	کویت	۴۵	۴,۱	۶۳	۴,۲
۱۲	آذربایجان	۶۰	۳,۷	۵۸	۴,۳
۱۳	لبنان	۷۹	۳,۶	۱۰۲	۳,۷
۱۴	قزاقستان	۹۹	۳,۴	۶۷	۴,۲
۱۵	مصر	۵۸	۳,۸	۱۰۶	۳,۷
۱۶	قرقیزستان	۱۲۷	۲,۷	۱۲۱	۳,۴
۱۷	پاکستان	۸۳	۳,۶	۱۱۶	۳,۵
۱۸	ایران	۹۸	۳,۴	۱۲۵	۳,۴

۶. آمار کشورهای منتخب در شاخص توانمندی تجاری

جدول ۱۱. رتبه ایران و کشورهای منتخب در شاخص توانمند سازی تجاری طی دوره ۲۰۱۲ و ۲۰۱۴

ردیف	نام کشور	سال ۲۰۱۲		سال ۲۰۱۴	
		رتبه (از ۱۳۲ کشور)	امتیاز (۷-۱)	رتبه (از ۱۳۸ کشور)	امتیاز (۷-۱)
۱	آلمان	۱۳	۵,۱	۱۰	۵,۱
۲	ژاپن	۱۸	۵,۱	۱۳	۵,۱
۳	آمریکا	۲۳	۴,۹	۱۵	۵
۴	فرانسه	۲۰	۵	۲۱	۴,۹
۵	مالزی	۲۴	۴,۹	۲۵	۴,۸
۶	کره جنوبی	۳۴	۴,۶	۳۰	۴,۷
۷	ایتالیا	۵۰	۴,۴	۴۷	۴,۳
۸	چین	۵۶	۴,۲	۵۴	۴,۳
۹	هندوستان	۱۰۰	۳,۶	۹۶	۳,۶
۱۰	روسیه	۱۱۲	۳,۴	۱۰۵	۳,۵
۱۱	ایران	۱۱۷	۳,۳	۱۳۱	۳

لازم به ذکر است که کشور سنگاپور در سال های ۲۰۱۲ و ۲۰۱۴ بهترین رتبه شاخص توانمند سازی تجاری را بدست آورده است.

جدول ۱۲. رتبه ایران و کشورهای منتخب در رکن دسترسی به بازارهای داخلی
در سال ۲۰۱۴

رتبه	نام کشور	رتبه (از ۱۳۸ کشور)	امتیاز (۷-۱)
۱	آلمان	۴۶	۴,۹
۲	ژاپن	۲۸	۵,۳
۳	آمریکا	۲۷	۵,۳
۴	فرانسه	۴۶	۴,۹
۵	مالزی	۷۵	۴,۸
۶	کره جنوبی	۱۰۴	۴,۱
۷	ایتالیا	۴۶	۴,۹
۸	چین	۹۸	۴,۲
۹	هندوستان	۱۳۵	۲,۹
۱۰	روسیه	۱۲۷	۳,۳
۱۱	ایران	۱۳۸	۲,۴

جدول ۱۳. رتبه ایران و کشورهای منتخب در رکن دسترسی به بازارهای خارجی
در سال ۲۰۱۴

رتبه	نام کشور	رتبه (از ۱۳۸ کشور)	امتیاز (۷-۱)
۱	آلمان	۶۷	۳٫۹
۲	ژاپن	۹۸	۳٫۸
۳	آمریکا	۶۰	۴
۴	فرانسه	۶۷	۳٫۹
۵	مالزی	۳۲	۴٫۶
۶	کره جنوبی	۱۱۵	۳٫۴
۷	ایتالیا	۶۷	۳٫۹
۸	چین	۱۰۸	۳٫۶
۹	هندوستان	۱۳۰	۲٫۶
۱۰	روسیه	۱۲۹	۲٫۹
۱۱	ایران	۱۳۲	۲٫۲

جدول ۱۴. رتبه ایران و کشورهای منتخب در رکن شفافیت مدیریت مرزها طی دوره ۲۰۱۲ و ۲۰۱۴

سال ۲۰۱۴		سال ۲۰۱۲		نام کشور	ردیف
امتیاز (۷-۱)	رتبه (از ۱۳۸ کشور)	امتیاز (۷-۱)	رتبه (از ۱۳۲ کشور)		
۵,۸	۱۳	۵,۶	۱۹	آلمان	۱
۶	۵	۶	۱۳	ژاپن	۲
۵,۷	۲۱	۵	۲۵	آمریکا	۳
۵,۶	۲۷	۵,۲	۲۴	فرانسه	۴
۵,۲	۳۳	۴,۱	۴۲	مالزی	۵
۵,۷	۱۹	۴,۴	۴۰	کره جنوبی	۶
۴,۹	۴۷	۳,۷	۵۶	ایتالیا	۷
۴,۹	۴۸	۳,۶	۵۹	چین	۸
۴,۲	۷۴	۳	۸۴	هندوستان	۹
۳,۶	۱۰۳	۲,۵	۱۱۳	روسیه	۱۰
۳,۳	۱۱۹	۳,۱	۷۷	ایران	۱۱

جدول ۱۵. رتبه ایران و کشورهای منتخب در رکن دسترسی و کیفیت زیر ساخت حمل و نقل طی دوره ۲۰۱۲ و ۲۰۱۴

ردیف	نام کشور	سال ۲۰۱۲		سال ۲۰۱۴	
		رتبه (از ۱۳۲ کشور)	امتیاز (۷-۱)	رتبه (از ۱۳۸ کشور)	امتیاز (۷-۱)
۱	آلمان	۷	۶	۵	۶,۳
۲	ژاپن	۱۸	۵,۶	۷	۶
۳	آمریکا	۱۴	۵,۷	۸	۶
۴	فرانسه	۱	۶,۳	۴	۶,۳
۵	مالزی	۱۲	۵,۸	۱۴	۵,۳
۶	کره جنوبی	۲۱	۵,۵	۱۱	۵,۷
۷	ایتالیا	۳۱	۵,۱	۲۲	۴,۸
۸	چین	۵۳	۴,۵	۱۶	۵,۱
۹	هندوستان	۷۶	۴	۳۴	۴,۳
۱۰	روسیه	۵۶	۴,۵	۴۲	۳,۹
۱۱	ایران	۶۷	۴,۲	۶۵	۳,۵

جدول ۱۶. رتبه ایران و کشورهای منتخب در رکن دسترسی و کیفیت خدمات حمل و نقل طی دوره ۲۰۱۲ و ۲۰۱۴

ردیف	نام کشور	سال ۲۰۱۲		سال ۲۰۱۴	
		رتبه (از ۱۳۲ کشور)	امتیاز (۷-۱)	رتبه (از ۱۳۸ کشور)	امتیاز (۷-۱)
۱	آلمان	۴	۵,۶	۳	۵,۷
۲	ژاپن	۶	۵,۴	۴	۵,۷
۳	آمریکا	۱۳	۵	۱۱	۵,۵
۴	فرانسه	۱۱	۵,۲	۱۵	۵,۴
۵	مالزی	۱۰	۵,۲	۲۶	۵,۱
۶	کره جنوبی	۱۴	۵	۱۸	۵,۴
۷	ایتالیا	۱۸	۴,۸	۳۴	۴,۸
۸	چین	۲۱	۴,۷	۳۱	۴,۸
۹	هندوستان	۵۹	۳,۸	۵۷	۴,۳
۱۰	روسیه	۷۲	۳,۶	۸۲	۳,۸
۱۱	ایران	۷۱	۳,۶	۹۰	۳,۷

جدول ۱۷. رتبه ایران و کشورهای منتخب در رکن دسترسی و استفاده ICTs طی دوره ۲۰۱۲ و ۲۰۱۴

سال ۲۰۱۴		سال ۲۰۱۲		نام کشور	ردیف
امتیاز (۷-۱)	رتبه (از ۱۳۸ کشور)	امتیاز (۷-۱)	رتبه (از ۱۳۲ کشور)		
۵,۷	۲۱	۵,۸	۱۲	آلمان	۱
۶	۱۰	۵,۵	۲۰	ژاپن	۲
۵,۹	۱۳	۵,۶	۱۸	آمریکا	۳
۵,۷	۲۲	۵,۸	۱۳	فرانسه	۴
۵	۳۸	۴,۷	۳۷	مالزی	۵
۶,۴	۶	۶,۲	۵	کره جنوبی	۶
۴,۹	۴۵	۵	۳۲	ایتالیا	۷
۳,۷	۸۲	۳,۶	۷۲	چین	۸
۲,۹	۱۰۴	۳	۹۷	هندوستان	۹
۴,۹	۴۴	۴,۶	۴۲	روسیه	۱۰
۲,۹	۱۰۳	۳	۹۴	ایران	۱۱

جدول ۱۸. رتبه ایران و کشورهای منتخب در رکن محیط نظارتی طی دوره
۲۰۱۲ و ۲۰۱۴

سال ۲۰۱۴		سال ۲۰۱۲		نام کشور	ردیف
امتیاز (۷-۱)	رتبه (از ۱۳۸ کشور)	امتیاز (۷-۱)	رتبه (از ۱۳۲ کشور)		
۵,۷	۱۲	۴,۸	۲۱	آلمان	۱
۵,۱	۲۲	۴,۸	۲۳	ژاپن	۲
۵	۲۴	۴,۵	۳۲	آمریکا	۳
۴,۹	۳۰	۴,۷	۲۶	فرانسه	۴
۵	۲۷	۴,۸	۲۲	مالزی	۵
۴,۳	۵۵	۳,۸	۵۹	کره جنوبی	۶
۴,۲	۶۵	۳,۶	۸۰	ایتالیا	۷
۴,۶	۳۷	۴,۳	۳۸	چین	۸
۴,۱	۷۳	۳,۹	۵۰	هندوستان	۹
۳,۵	۱۱۹	۳,۱	۱۱۷	روسیه	۱۰
۳,۴	۱۲۵	۳,۴	۹۸	ایران	۱۱